नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय

१५० दिवस कार्यक्रम

E-Governance Reforms

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाकडून डिजिटल गव्हर्नन्स क्षेत्रातील महत्त्वाची सुधारणा आणि आधुनिकीकरणाची व्यापक योजना यात सादर करण्यात आली आहे.

सादरकर्ते

आयुक्त तथा संचालक
नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय,
मुंबई

Made with GAMMA

संकेतस्थळ: डिजिटल गव्हर्नन्सची पायाभरणी

नागरिकांची सुविधा लक्षात घेऊन विकसित केलेले हे संकेतस्थळ अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून बनविलेले आहे.

https://mahadma.maharashtra.gov.in/

1. संकेतस्थळ वापरकर्ता इंटरफेस

1. Page Loading: संकेतस्थळवरील पृष्ठे केवळ १ सेकंदात लोड होतात
2. Multiservice Compatibility : सर्व वेब ब्राउझर व मोबाईल डिव्हाइसेसवर सुसंगत
3. **अधिकृत ओळख:** शासनाचा अधिकृत लोगो प्रमुखतेने दाखवलेला आहे.
4. Multilingual Support: मराठी व इंग्रजी दोन्ही भाषांमध्ये उपलब्ध
5. **महाराष्ट्र डोमेन:** अधिकृत maharashtra.gov.in डोमेनवर होस्ट
6. **मालकी हक्क:** विभागाचे मालकी हक्क होम पेज, हेडर व फुटरमध्ये स्पष्टपणे दर्शविले आहेत.
7. **मासिक भेटी:** २५००० नागरिक दरमहा या संकेतस्थळावर भेट देतात.

Web Browser Friendly Version

Mobile Friendly Version

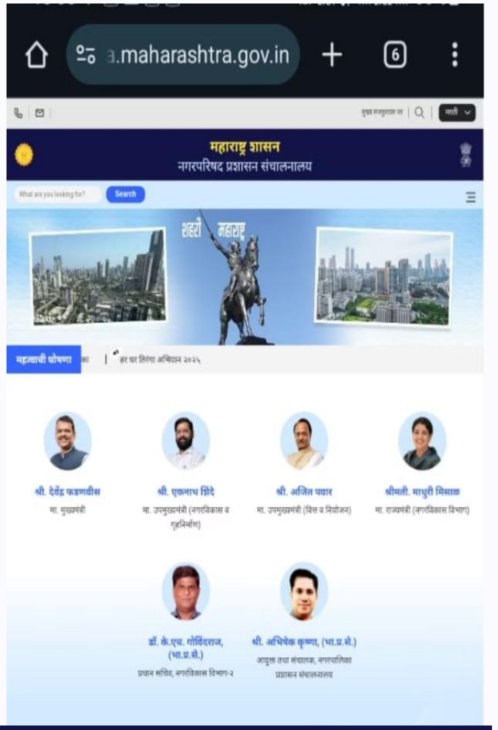

Visitors Count

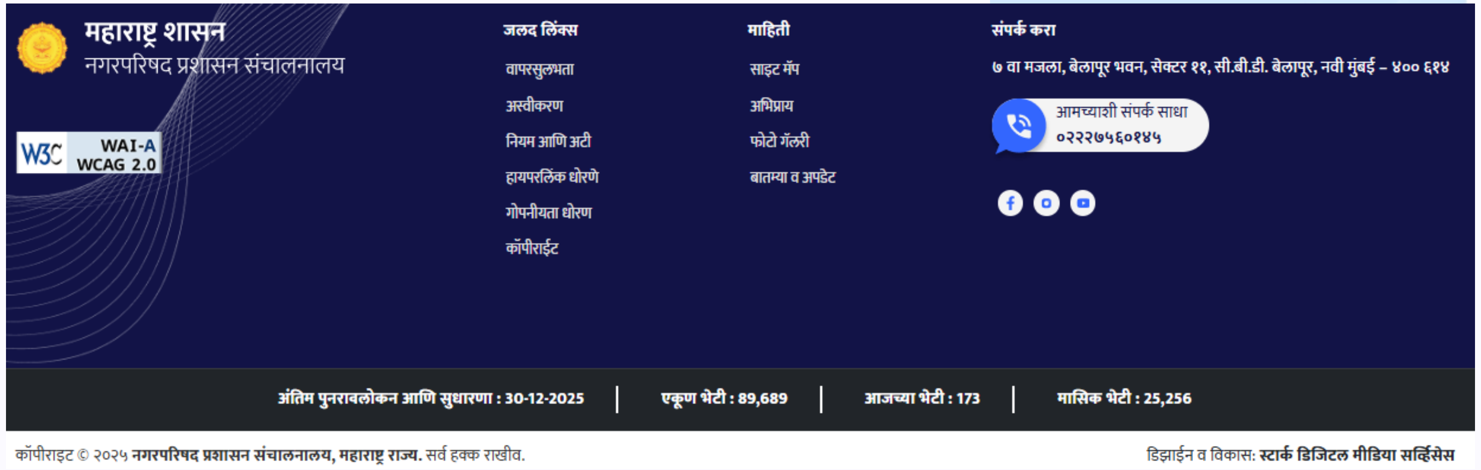

Made with GAMMA

2. User-Friendly and Accessible Website

WCAG (Web Content Accessibility Guideline) 2.1 Level अनुपालन आणि दिव्यांग व्यक्तींसाठी विशेष सुविधा

१. संकेतस्थळ विकसित करताना WCAG 2.1 level मार्गदर्शक तत्वांचे अनुपालन केले आहे.
२. संकेतस्थळ दिव्यांग व्यक्तींसाठी सुलभ, समावेशक व वापरण्यास अनुकूल बनविण्यात आले
३. दिव्यांग नागरिकासाठी स्क्रीन रीडर सपोर्ट, रंग संगती समायोजन आणि अक्षरांचा आकार वाढविण्या-कमी करण्याची सुविधा उपलब्ध आहे.
४. Visually impaired, hearing impaired, and mobility-challenged नागरिकांना माहिती व सेवांपर्यंत सहज प्रवेश मिळवता येतो.

सर्व प्रकारच्या वापरकर्त्यांना समान प्रवेश मिळावा यासाठी विशेष डिझाइन तत्त्वांचा अवलंब केला आहे.

3. Cybersecurity, Regulatory Compliance and Certification

Security Audit : २०२५-२६ साठी संकेतस्थळ आणि क्लाउडचे सायबर सुरक्षा ऑडिट पूर्ण

Security Protocol: HTTPS, सुरक्षित ब्राउझिंग आणि सुरक्षित होस्टिंग

GIGW अनुपालन: Accessibility, user experience, security, uniformity, transparency, reliability, and interactivity आदी मार्गदर्शक तत्त्वांचे पूर्ण पालन

वार्षिक ऑडिट: प्रत्येक वर्षी नियमित सायबर सुरक्षा तपासणी

Safe to Host Audit

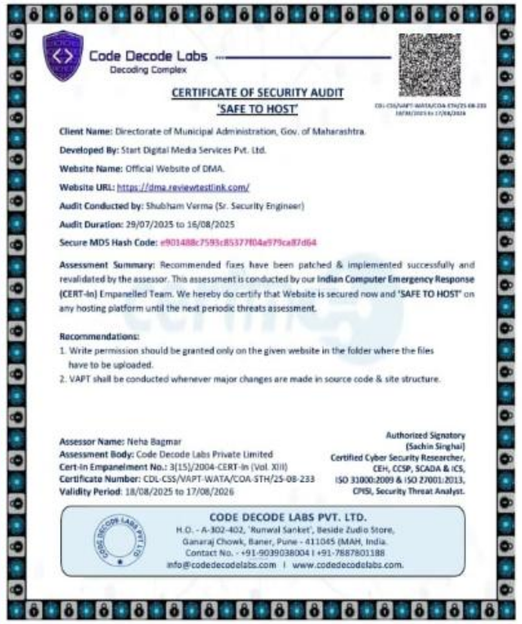

Code Decode Labs
Decoding Complex

CERTIFICATE OF SECURITY AUDIT
'SAFE TO HOST'

Client Name: Directorate of Municipal Administration, Gov. of Maharashtra
Developed By: Start Digital Media Services Pvt. Ltd.
Website Name: Official Website of DMA
Website URL: https://dma.reviewtestlink.com/
Audit Conducted by: Shubham Verma (Sr. Security Engineer)
Audit Duration: 29/07/2025 to 16/08/2025
Secure MD5 Hash Code: e901488c7593c85377f04a979ca87d64

Assessment Summary: Recommended fixes have been patched & implemented successfully and revalidated by the assessor. This assessment is conducted by our **Indian Computer Emergency Response (CERT-In)** Empanelled Team. We hereby do certify that Website is secured now and 'SAFE TO HOST' on any hosting platform until the next periodic threats assessment.

Recommendations:
1. Write permission should be granted only on the given website in the folder where the files have to be uploaded.
2. VAPT shall be conducted whenever major changes are made in source code & site structure.

Assessor Name: Neha Bagmar
Assessment Body: Code Decode Labs Private Limited
Cert-In Empanelment No.: 3(15)/2004-CERT-In (Vol. XIII)
Certificate Number: CDL-CSS/VAPT-WATA/COA-STH/25-08-233
Validity Period: 18/08/2025 to 17/08/2026

Authorized Signatory
(Sachin Singhal)
Certified Cyber Security Researcher,
CEH, CCSP, SCADA & ICS,
ISO 31000:2009 & ISO 27001:2013,
CPISI, Security Threat Analyst.

CODE DECODE LABS PVT. LTD.
H.O. - A-302-402, 'Runwal Sanket', Beside Zudio Store,
Ganaraj Chowk, Baner, Pune - 411045 (MAH), India.
Contact No. - +91-9039038004 I +91-7887801188
info@codedecodelabs.com I www.codedecodelabs.com.

Source Code Audit

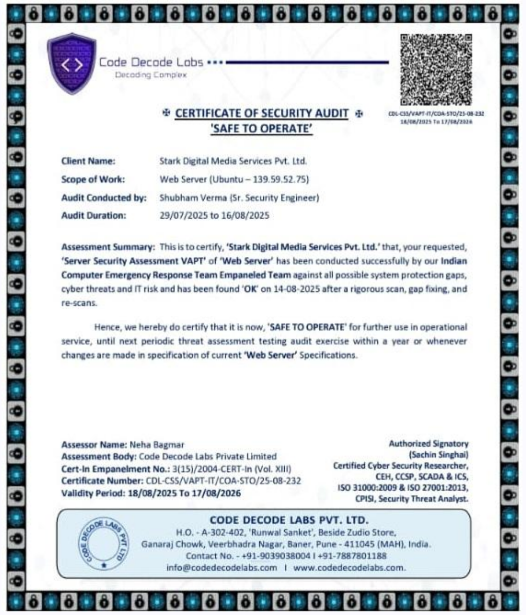

Code Decode Labs
Decoding Complex

CERTIFICATE OF SECURITY AUDIT
'SAFE TO OPERATE'

CDL-CSS/VAPT-IT/COA-STO/25-08-232
18/08/2025 To 17/08/2026

Client Name:	Stark Digital Media Services Pvt. Ltd.
Scope of Work:	Web Server (Ubuntu – 139.59.52.75)
Audit Conducted by:	Shubham Verma (Sr. Security Engineer)
Audit Duration:	29/07/2025 to 16/08/2025

Assessment Summary: This is to certify, **'Stark Digital Media Services Pvt. Ltd.'** that, your requested, **'Server Security Assessment VAPT'** of **'Web Server'** has been conducted successfully by our **Indian Computer Emergency Response Team Empaneled Team** against all possible system protection gaps, cyber threats and IT risk and has been found **'OK'** on 14-08-2025 after a rigorous scan, gap fixing, and re-scans.

Hence, we hereby do certify that it is now, **'SAFE TO OPERATE'** for further use in operational service, until next periodic threat assessment testing audit exercise within a year or whenever changes are made in specification of current **'Web Server'** Specifications.

Assessor Name: Neha Bagmar
Assessment Body: Code Decode Labs Private Limited
Cert-In Empanelment No.: 3(15)/2004-CERT-In (Vol. XIII)
Certificate Number: CDL-CSS/VAPT-IT/COA-STO/25-08-232
Validity Period: 18/08/2025 To 17/08/2026

Authorized Signatory
(Sachin Singhal)
Certified Cyber Security Researcher,
CEH, CCSP, SCADA & ICS,
ISO 31000:2009 & ISO 27001:2013,
CPISI, Security Threat Analyst.

CODE DECODE LABS PVT. LTD.
H.O. - A-302-402, 'Runwal Sanket', Beside Zudio Store,
Ganaraj Chowk, Veerbhadra Nagar, Baner, Pune - 411045 (MAH), India.
Contact No. - +91-9039038004 I +91-7887801188
info@codedecodelabs.com I www.codedecodelabs.com.

Audit Date -29 July 2025

4. Website Content Management and Transparency of Information

महाराष्ट्र शासन

1

Content Authenticity & Frequency of Updation

अधिकृत माहिती प्रमाणित करून नियमितपणे अद्ययावत करण्यात येते.

2

पदाधिकारी माहिती व विभागीय संरचना

मा. मुख्यमंत्री, मा. उपमुख्यमंत्री, मा. कॅबिनेट मंत्री, मा. राज्यमंत्री यांचे अधिकृत छायाचित्र व संपूर्ण माहिती उपलब्ध आहे.

विभागाची संपूर्ण संरचना तसेच सर्व अधिकाऱ्यांची माहिती उपलब्ध आहे.

3

Content Management System – Role Based CMS

विभागांना माहिती अद्यावत करण्यासाठी Role-Based Content Management System उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

4

माहिती अधिकार आणि घोषणा

RTI Tab : नागरिकांसाठी माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत संपूर्ण माहिती उपलब्ध

RTS Tab: RTS संदर्भात सर्व माहिती उपलब्ध

नागरिकांची सनद: उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

कार्यालयाची संरचना, उद्दिष्ट्ये, मिशन, ध्येय: माहिती उपलब्ध

वार्षिक बजेट: माहिती उपलब्ध

अधिकारी/कर्मचारी माहिती: कामकाज कर्तव्याबाबत माहिती प्रसिद्ध

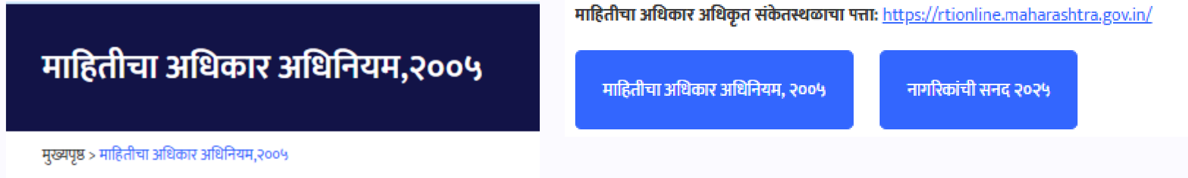

5

What's New

महत्त्वाचे परिपत्रके, शासन निर्णय आणि अधिसूचना नियमितपणे प्रकाशित केल्या जातात आणि नागरिकांना त्वरित माहिती मिळते.

Made with GAMMA

Announcements

फ्लॅगशिप कार्यक्रम: नागरिकांसाठी शासकीय योजनाबाबत माहिती

नागरिक सूचना: महत्त्वाच्या घोषणा आणि सूचना उपलब्ध

योजना माहिती: विविध सरकारी योजनांची तपशीलवार माहिती

5. Search and Navigation Capabilities

Navigation

संपूर्ण संकेतस्थळावर एकसमान आणि सहज समजणारे नेव्हिगेशन मेनू उपलब्ध आहे. नागरिकांसाठी अधिक सुलभ आणि कार्यक्षम बनविण्यात आला आहे.

Search Functionality

कीवर्ड-आधारित शोध सुविधा तसेच व्हॉईस सर्च तंत्रज्ञानाचा समावेश करण्यात आला आहे. नागरिक बोलूनही माहिती शोधू शकतात.

Site Map Facility

संकेतस्थळाची संपूर्ण रचना दर्शवणारा तपशीलवार साइट मॅप उपलब्ध करून देण्यात आला आहे, ज्यामुळे नागरिकांना आवश्यक माहिती सहज शोधता येते.

Site Map

Navigation Bar & Search Functionality

या प्रगत शोध सुविधांमुळे नागरिक आवश्यक माहिती जलदगतीने आणि अचूकपणे मिळवू शकतात, ज्यामुळे समग्र वापरकर्ता अनुभव उत्तम होतो.

Made with GAMMA

6. डेटा व e Governance Integration

Open Data Platform

राष्ट्रीय डेटा शेअरिंग धोरण (NDSAP)

सरकारच्या राष्ट्रीय डेटा शेअरिंग आणि प्रवेशयोग्यता धोरणाचे संपूर्ण अनुपालन करून संचालनालयाचे property tax collection डेटासेट data.gov.in या अधिकृत पोर्टलवर उपलब्ध करण्यात आले आहे.

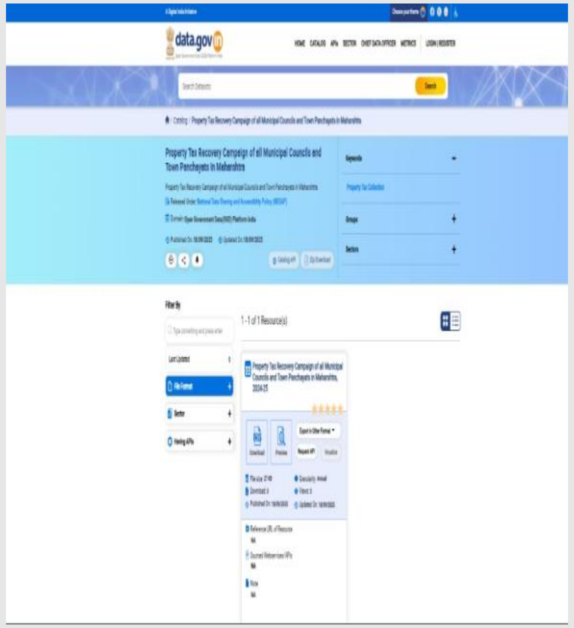

संचालनालयाचे डेटासेट ओपन गव्हर्नमेंट डेटा प्लॅटफॉर्मवर प्रकाशित करून पारदर्शकता वाढविली आहे.

सेवा पोर्टल एकत्रीकरण

संकेतस्थळावर सर्व सेवा स्तरीय पोर्टल्सची थेट लिंक उपलब्ध करण्यात आली आहे. ज्यावरून नागरिक सहज सेवा पोर्टल वर जाऊन सेवा घेऊ शकतात.

7. अभिप्राय आणि तक्रार प्रणाली

धोरण आणि अटी

संकेतस्थळाबाबत कॉपीराइट धोरण, गुप्तता धोरण, अटी व शर्ती स्पष्टपणे निर्धारित केल्या आहेत.

Quick Links

- Accessibility Statement
- Disclaimer
- Terms and Conditions
- Hyperlink Policies
- Privacy Policies
- Copyright Policies

Feedback Mechanism

नागरिकांना तक्रार नोंदविण्यासाठी फीडबॅक फॉर्म आणि संपर्क विभाग उपलब्ध करण्यात आला आहे.

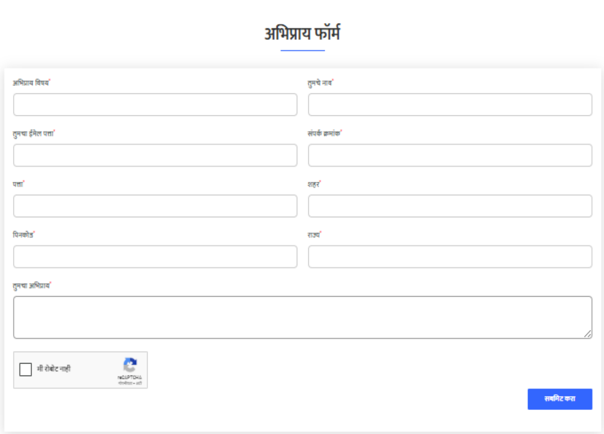

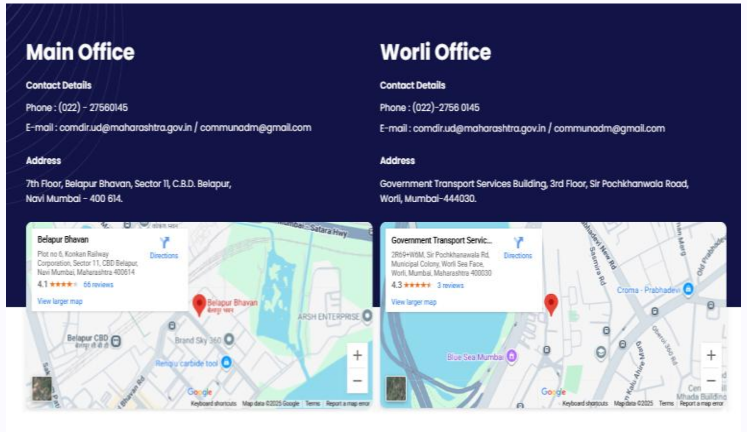

Social Media Integration

कार्यालयाचे YouTube, Facebook, Instagram यांच्या खात्याच्या links संकेतस्थळावर उपलब्ध करून दिलेले आहेत.

Made with GAMMA

3. ई-ऑफिस

1. सांखिकी तपशील

दि. १ मे २०२५ ते १० जानेवारी २०२५

वापरकर्ता दर

फाइल निपटारा दर

रिसीट्स निपटारा

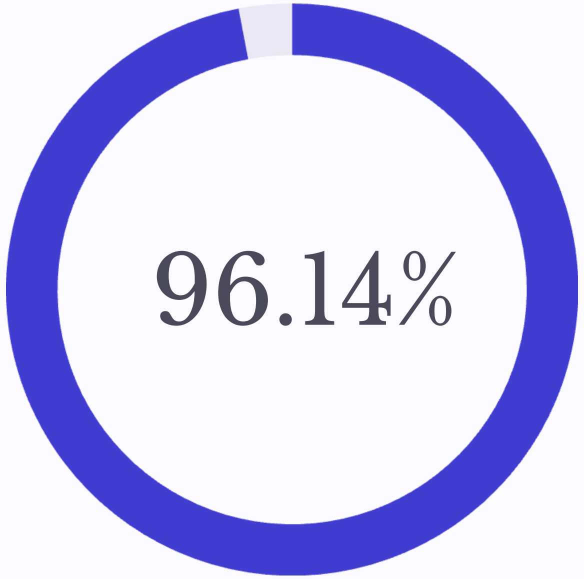

संचालनालयामध्ये कार्यरत सर्व ७८ अधिकारी / कर्मचारी ई-ऑफिसचा नियमित वापर करतात

एकूण 6299 फाइल्स तयार, त्यापैकी 5675 बंद

एकूण 32934 रिसीट्स, त्यापैकी 31663 निकाली

महत्वाचे: सरासरी फाइल बंद करण्याचा कालावधी 7 दिवस आहे.

Made with GAMMA

2. GPR द्वारे प्रक्रिया सुधारणा

01

प्रक्रिया विश्लेषण

पूर्वी ई-ऑफिस वरून फाइल्स –
सरासरी ५ स्तरावरून मंजुरी घेण्यात येत होत्या

02

GPR अंमलबजावणी

Government Process Re-engineering अंतर्गत कार्यपद्धती सुधारणा करण्यात आली.

03

परिणाम

आता फाइल्स ४ किंवा त्यापेक्षा कमी स्तरांवरून जलदगतीने निकाली काढल्या जातात, नागरिकांना कमी कालावधीत सेवा मिळणे शक्य झाले.

मंजुरीच्या स्तरांची तुलना

Rationalization पूर्वी ४ पेक्षा जास्त स्तरावरून मंजुरी

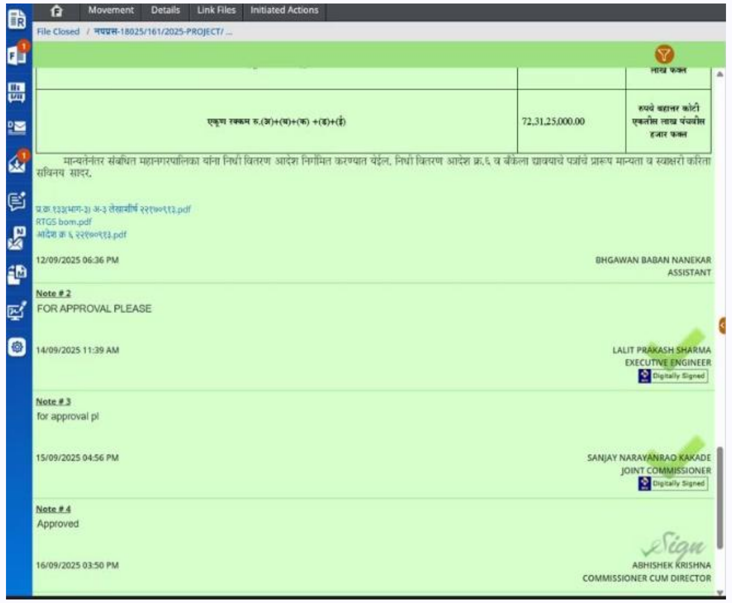

Rationalization नंतर ४ पेक्षा कामी स्तरावर मंजुरी

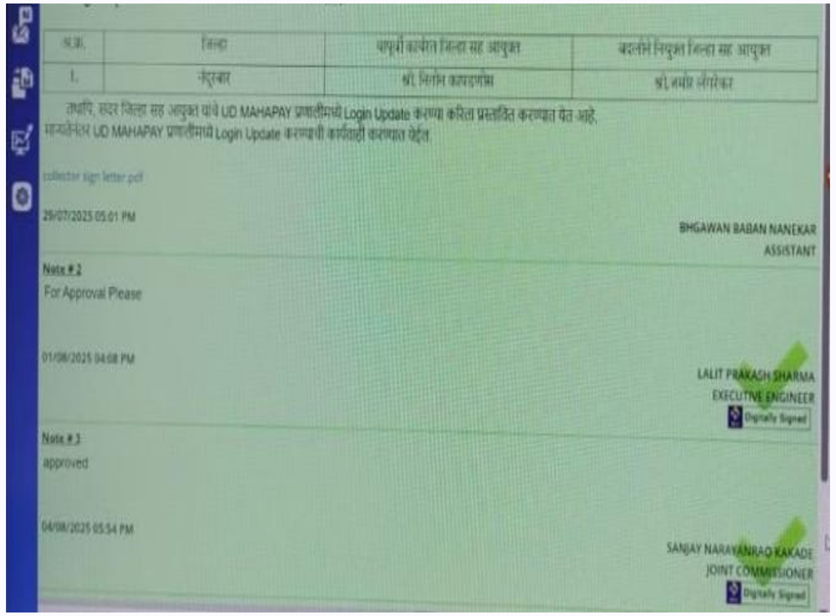

Made with GAMMA

3. क्षमता बांधणी

E-Office प्रशिक्षण

व्यापक प्रशिक्षण

सर्व ७८ कर्मचारी यांना ई-ऑफिसचे सखोल प्रशिक्षण देण्यात आले. तसेच वेळोवेळी यशदा पुणे येथे अतिरिक्त प्रशिक्षण दिले जाते त्यासाठी कर्मचारी यांना पाठविण्यात येते..

तांत्रिक सहाय्य

२४ तास तांत्रिक सहाय्यासाठी २ संगणक अभियंता व १ IT सहाय्यक उपलब्ध. तसेच स्वयंअध्ययनासाठी DMA मार्फत स्वताचे युजर मॅन्युअल तयार केले आहे.

प्रशिक्षण संसाधने

DMA मार्फत स्वताचे युजर मॅन्युअल तयार करण्यात आले आहे.

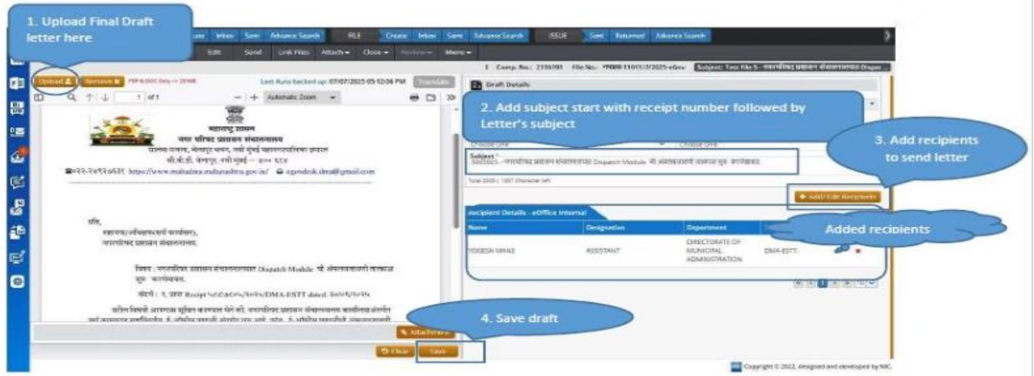

Step 4 : Draft save केल्यानंतर **Approve** draft option activate होईल (हे **Approve/DSC Sign/e-sign** options activate होण्यासाठी तुमच्या कार्यालयाच्या e-office वरील OU मधील Local Admin यांच्या login मधून Draft Approver and Draft Signer role assign करावा लागेल). Activate झालेल्या **Approve option** वर **click** करून **Draft Approve** करण्यात यावा. **Approve** झालेल्या **Draft** वर **header side** ला **dispatch/Issue/**जावक क्रमांक प्राप्त होईल.

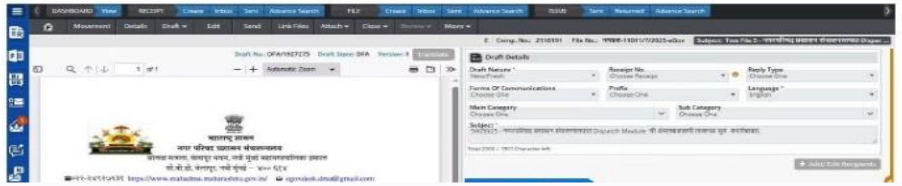

Made with GAMMA

4. ज्ञान व्यवस्थापन प्रणाली (KMS)

KMS यशस्वी अंमलबजावणी

Knowledge Management System ही प्रणाली यशस्वीरीत्या सुरू करण्यात आली आहे.

पूर्ण क्षमतेने वापर

कार्यालयात KMS प्रणालीचा पूर्ण क्षमतेने वापर सुरू आहे आणि सर्व कर्मचारी यांना त्याचे प्रभावी वापराचे प्रशिक्षण दिले गेले आहे.

KMS प्रणाली डॅशबोर्ड

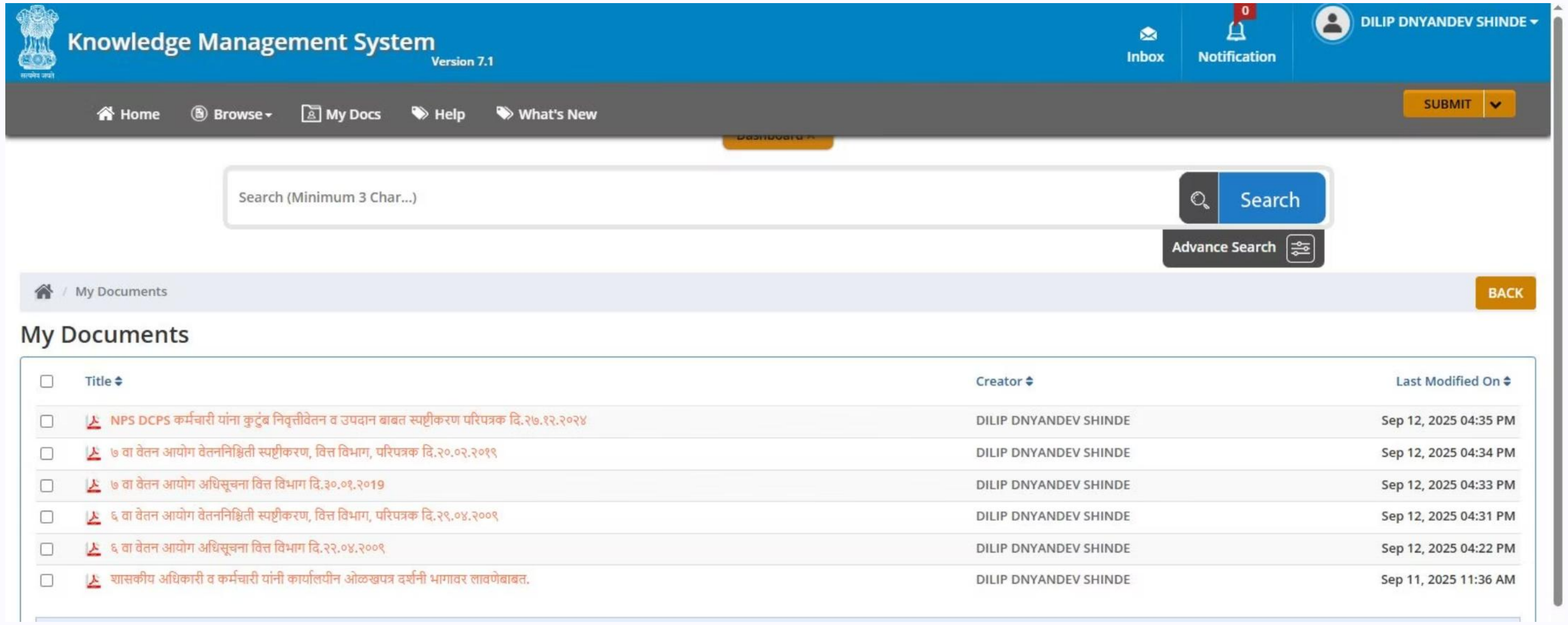

Made with GAMMA

4. Dashboard

डॅशबोर्ड वैशिष्ट्ये

आकर्षक माहिती प्रदर्शन

डॅशबोर्डवर माहिती आकर्षक स्वरूपात मांडली गेली आहे. स्पष्ट नेव्हिगेशन आणि तर्कसंगत मांडणी असून वापरकर्त्यांना आवश्यक माहिती जलदगतीने शोधता येते.

प्रभावी दृश्यरूपे

चार्ट्स, ग्राफ्स यासारखी दृश्यरूपे स्पष्ट व संदर्भानुरूप आहेत. प्रमुख निर्देशक प्रभावीपणे दर्शविण्यात आले आहेत.

फिल्टरिंग सुविधा

महत्त्वाच्या Parameter नुसार Filtering व विभागीकरण करण्याची सुविधा उपलब्ध आहे. मुख्यमंत्री डॅशबोर्ड व RTS सेवा यांचे एकत्रीकरण केले गेले आहे.

Analytics आणि Reporting

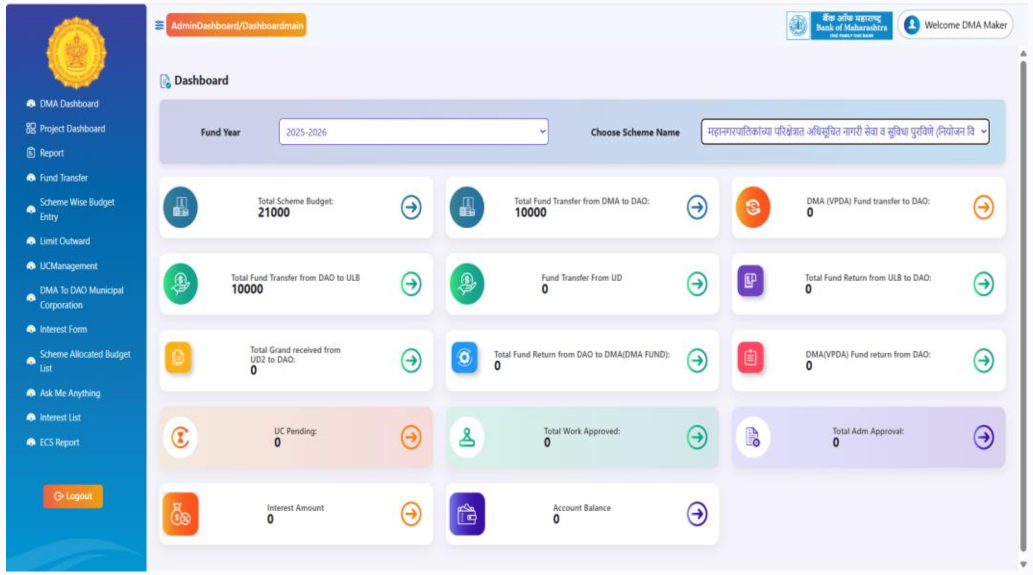

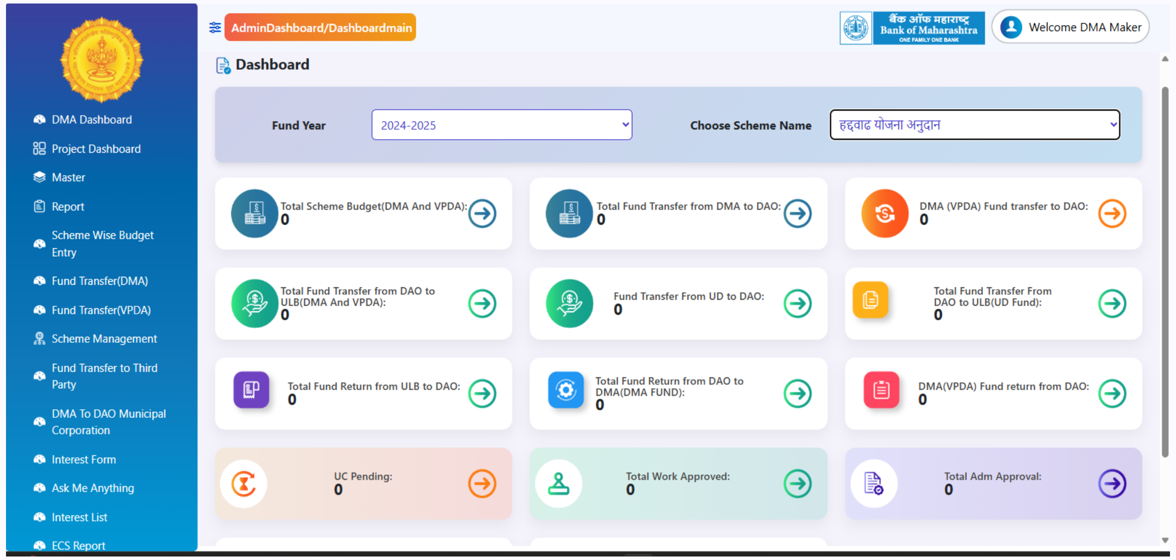

Made with GAMMA

प्रगत डॅशबोर्ड तंत्रज्ञान

रियल-टाइम अपडेट्स

Real-time information updates उपलब्ध आहेत. निर्णय घेण्यासाठी Predictive analytics चा प्रभावी वापर केला जातो.

स्मार्ट अलर्ट सिस्टम

Threshold Alerts ई-मेल व एसएमएसद्वारे तातडीने पाठविले जातात.

मल्टी-प्लॅटफॉर्म सपोर्ट

डॅशबोर्ड डेस्कटॉप, टॅब्लेट आणि स्मार्टफोनवर प्रतिसादक्षम (Responsive) व कार्यक्षम आहेत.

महत्वाची उपलब्धी: 100% कर्मचाऱ्यांना डॅशबोर्ड वापरण्याचे व्यापक प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

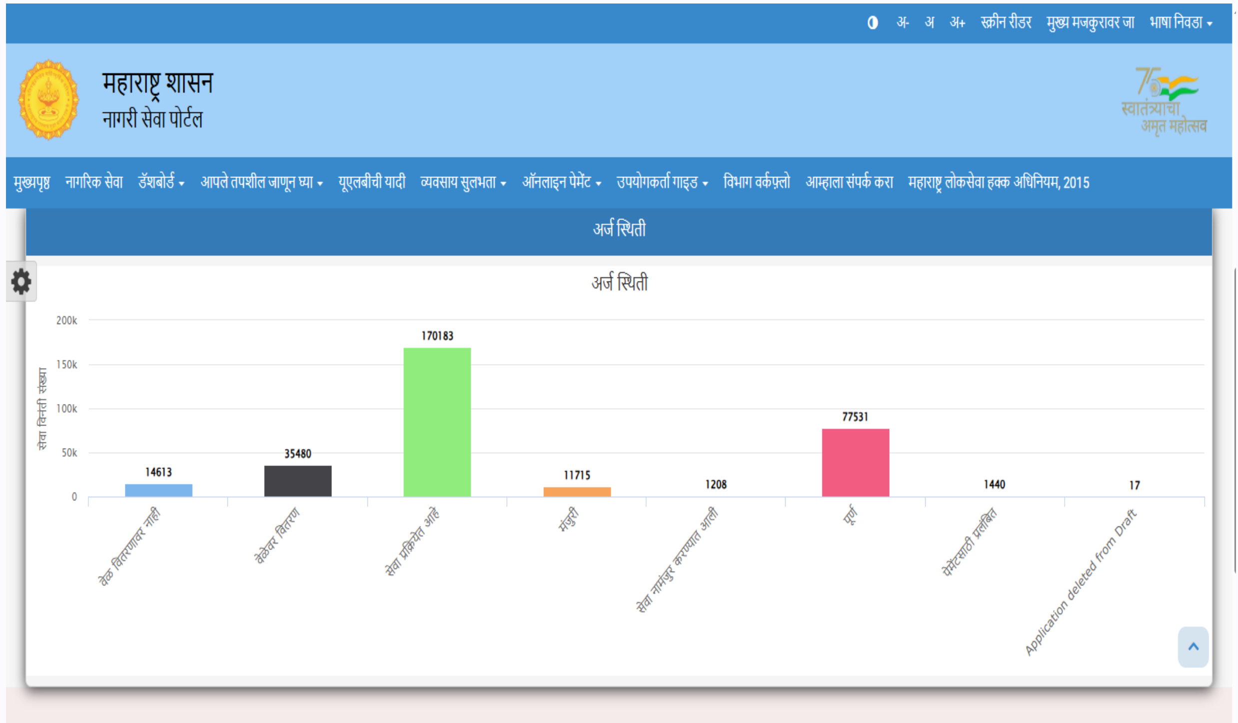

Made with GAMMA

5. नागरिकांना सेवा देण्यासाठी Whats App चा वापर

01

Ease of use

नागरिकांना ३ स्टेप मध्ये सर्विस प्राप्त करून करता येते

02

Multilingual Support

मराठी व इंग्रजी भाषेत उपलब्ध.

03

Service Coverage

नगर परिषदांच्या सर्व १००% RTS सेवा प्राप्त करून घेता येतात.

04

Handling of Citizen Queries

Live Agent मार्फत नागरिकांच्या Queries ला उत्तर

05

Cross Platform Access

ios, Android आणि Web Browser वर उपलब्ध

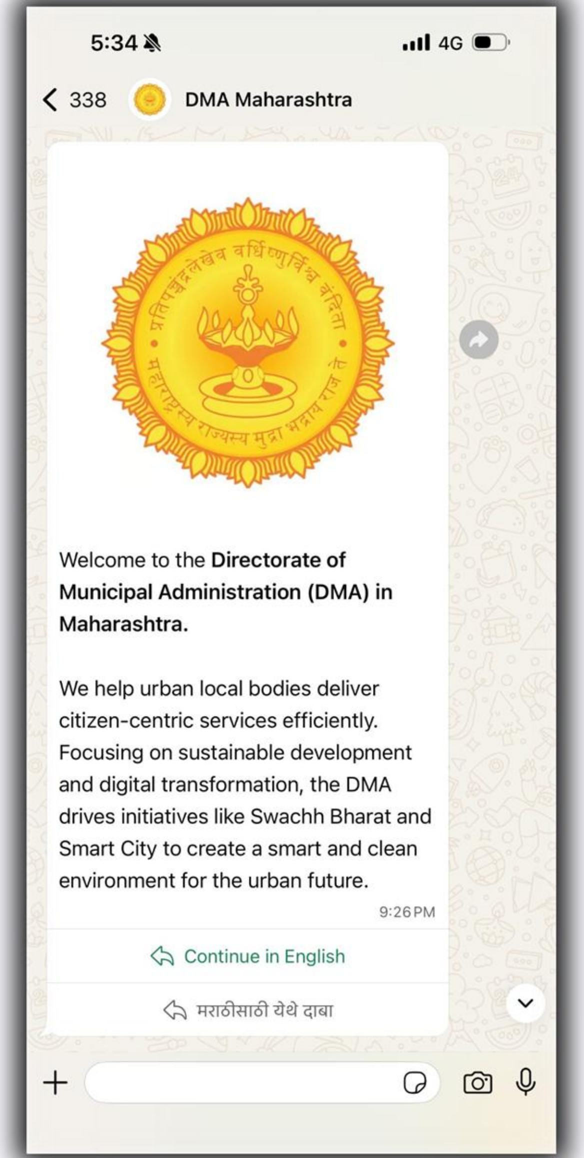

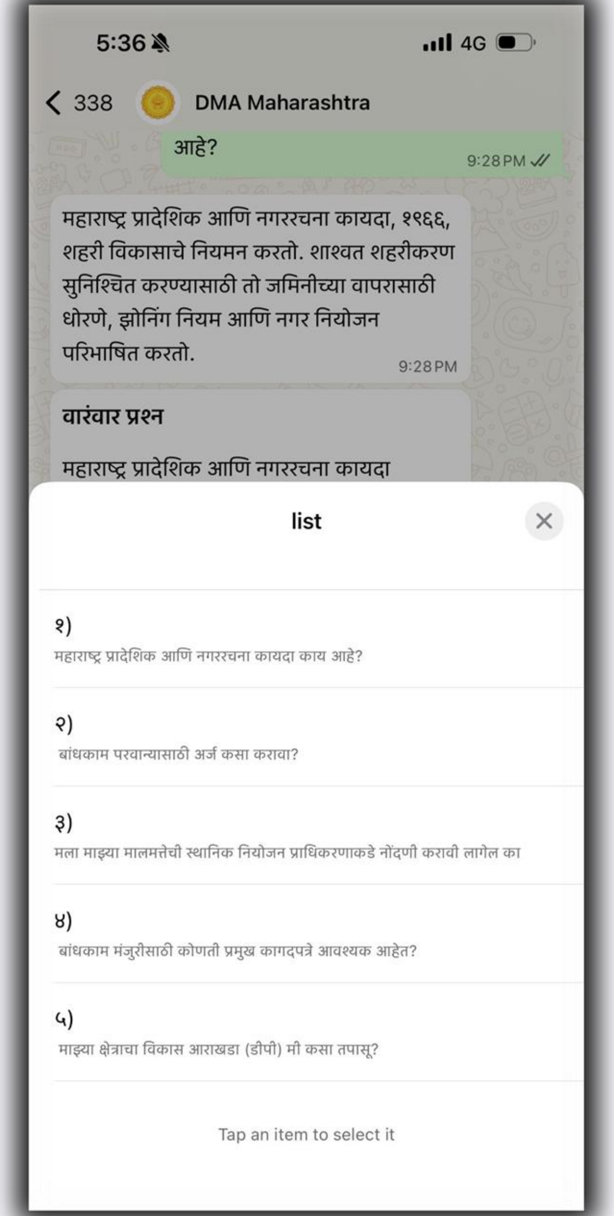

Made with GAMMA

5. Artificial Intelligence नाविन्यपूर्ण वापर

ChatGPT आणि Generative AI वापर

दस्तऐवजीकरण

संकल्पनात्मक दस्तऐवजीकरण (Conceptualisation Documentation तयार केले आहे.

कार्यालयीन कामे

ChatGPT,Gemini चा वापर करून टिपणी, Draft letters, emails, RFP तयार केले जातात.

मीटिंग मिनिट्स

Gemini चा वापर करून Automatically Minutes of Meeting तयार केले जातात.

AI प्रशिक्षण

सर्व कर्मचाऱ्यांना AI प्लॅटफॉर्मचा वापर करण्याबाबत व्यापक प्रशिक्षण दिले गेले आहे.

AI - आधारित चॅटबॉट सेवा

२४X७ सेवा

संचालनालयाच्या संकेतस्थळावर AI आधारित ChatBot २४ तास उपलब्ध आहे. नागरिकांना कधीही माहिती मिळू शकते.

सोप्या भाषेत प्रश्न

नागरिकांना "Property Tax कसा भरावा?" असे सोपे प्रश्न विचारता येतात.

मराठी भाषा समर्थन

ChatBot मराठी भाषेत प्रश्न समजून घेऊन उत्तर देतो. स्थानिक भाषेत सेवा मिळते.

तात्काळ उत्तर

ChatBot तात्काळ उत्तर देऊन संबंधित लिंक देखील उपलब्ध करून देतो.

नेव्हिगेशन मदत

नागरिकांना आवश्यक असलेल्या विभागात सहज पोहोचता येते

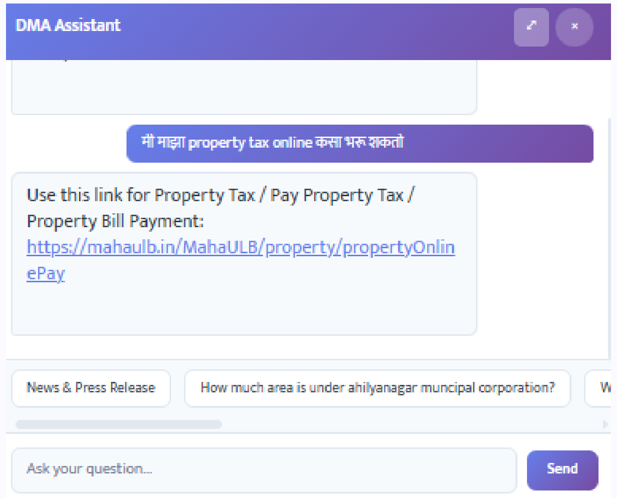

Made with GAMMA

5. Use of Block Chain

Grant Disbursal System UD-Mahapay

Digital Signature

DSC Based Approval चा वापर.

Encrypted Data Storage

Data Encryption Methodology चा वापर करण्यात आला आहे, ज्यामुळे Data Leakage होणे शक्य नाही.

Block Based Transaction

Data Partially सर्व user कडे जतन केल्या जातो. जो पर्यंत सर्व blocks एकत्र येत नाहीत तोपर्यंत पूर्ण data access करणे शक्य होत नाही.

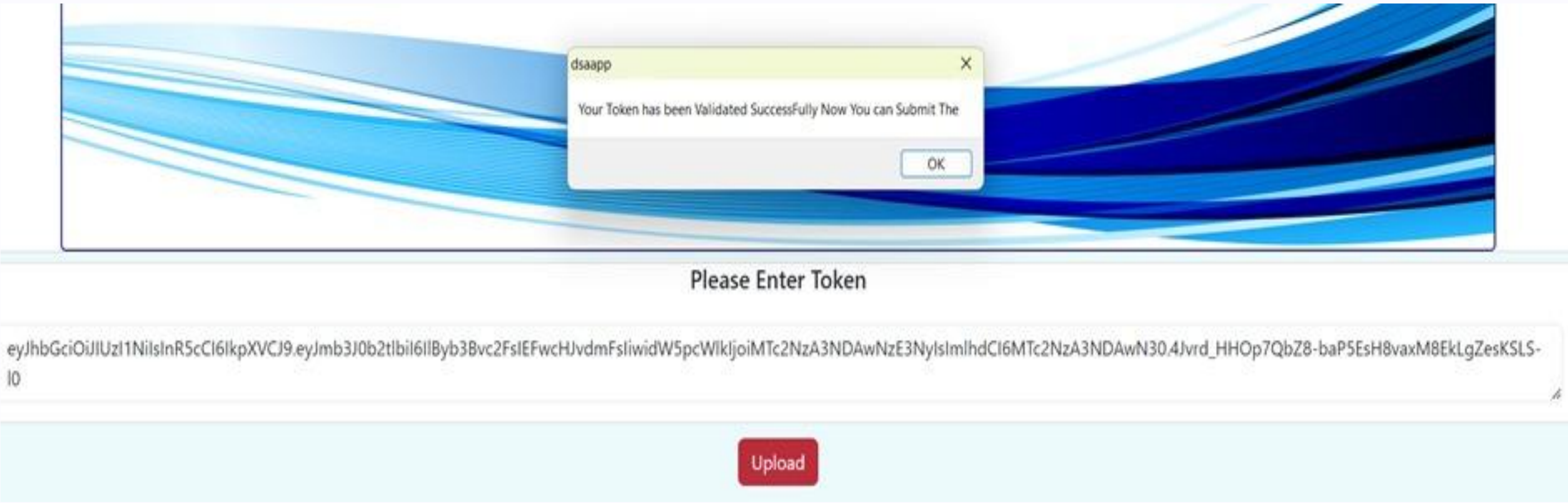

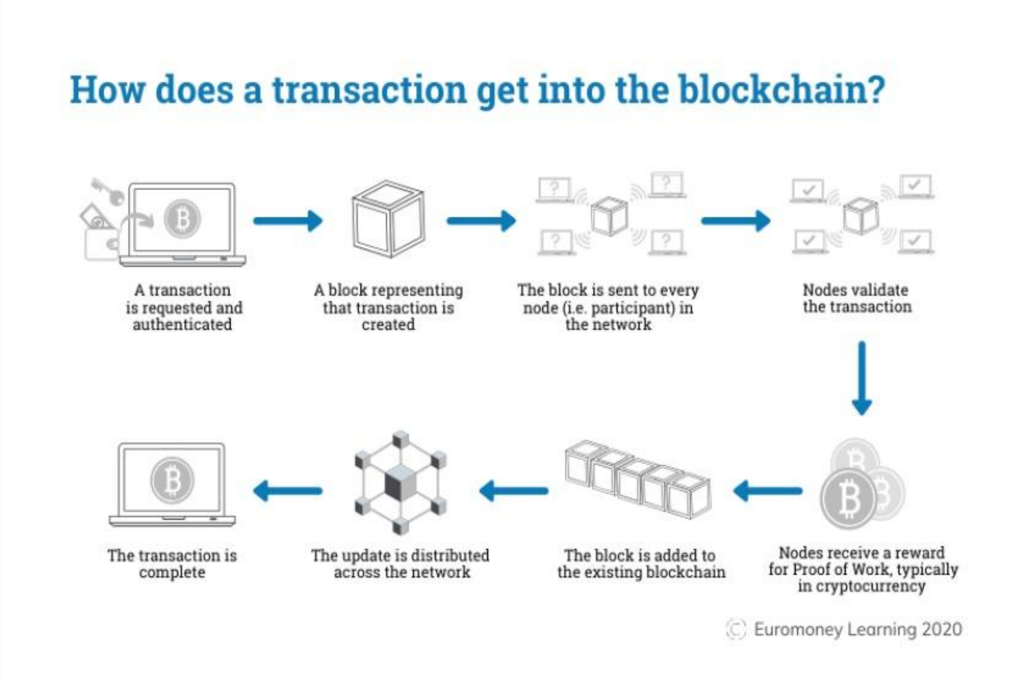

Made with GAMMA

धन्यवाद

Made with GAMMA